

Postanowienie z dnia 19 lipca 2002 r.

I PZ 64/02

Prokurator, który nie brał udziału w postępowaniu, aby skutecznie złożyć kasację musi, albo samodzielnie w terminie z art. 387 § 3 k.p.c. zażądać doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem i następnie wnieść kasację w terminie z art. 393⁴ § 1 k.p.c., albo musi wnieść kasację z zastosowaniem tego terminu liczonego od doręczenia orzeczenia stronie, która tego zażądała z zachowaniem terminu z art. 387 § 3 k.p.c.

Przewodniczący SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Andrzej Kijowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 lipca 2002 r. sprawy z powództwa Haliny M., Grażyny K., Marianny D., Wiesławy R., Waldemara M., Haliny K., Zofii S., Bożeny M., Marii G., Emilii S., Honoraty M., Krystyny S., Haliny K., Hanny C., Anny B. przeciwko R. Zakładom Mięsnym „R.” Spółce Akcyjnej w R. o zapłatę, na skutek zażalenia Prokuratora Apelacyjnego w Łodzi na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 15 marca 2002 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 15 marca 2002 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi odrzucił kasację wniesioną przez Prokuratora Apelacyjnego w Łodzi na rzecz Bożeny M. i 14 dalszych powodów wymienionych powyżej, od wyroku tego Sądu z dnia 22 października 2001 r., oddalającego apelację powodów od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Rawie Mazowieckiej z dnia 11 czerwca 2001 r. [...], którym oddalono powództwa przeciwko R. Zakładom Mięsnym „R.” S.A. w R.M. o odprawy. Sąd Okręgowy uznał, że warunkiem wniesienia kasacji przez prokuratora było złożenie przez niego wniosku o doręczenie wyro-

ku Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, a niewystarczające było złożenie przez prokuratora kasacji w terminie liczonym od doręczenia tego odpisu powodom. Sąd Okręgowy stwierdził też, że kasacja jest niedopuszczalna, gdyż nie przedstawia okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Na postanowienie to Prokurator Apelacyjny wniósł zażalenie, w którym wywiódł w szczególności, że pogląd Sądu drugiej instancji o konieczności złożenia przez prokuratora wniosku o doręczenie odpisu wyroku sądu drugiej instancji jako warunku złożenia kasacji wynikał z nieobowiązującego już art. 392 § 2 k.p.c., według którego prokurator mógł wnieść kasację tylko wówczas, gdy brał udział w postępowaniu apelacyjnym. Po nowelizacji Kodeksu prokurator może wnieść apelację na zasadach art. 60 § 2 k.p.c., a więc z zachowaniem terminów do zaskarżenia ustanowionych dla stron. W zażaleniu nadto podniesiono, że okolicznościami uzasadniającymi rozpoznanie kasacji były wskazane w jej uzasadnieniu uchybienia proceduralne. Zdaniem Prokuratora Apelacyjnego, przyjęcie odmiennej wykładni wyrażonej w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 51; postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147) prowadziłoby do „całkowitego pozbawienia kontroli kasacyjnej orzeczeń, w których sądy drugiej instancji dopuściły się lub zaakceptowały błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, albowiem w tej sytuacji nie można wykazać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości bądź wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżone kasacją orzeczenie zostało wydane po dniu 1 lipca 2000 r., a więc do jej złożenia i rozpoznania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 48, poz. 554 - art. 5 ust. 2 tej ustawy). Słuszny jest zarzut, że Sąd drugiej instancji tej nowelizacji nie uwzględnił, gdyż w istocie odwołał się

do art. 392 § 2 k.p.c. w poprzednim brzmieniu. Sąd drugiej instancji wprowadzie wyraźnie tego przepisu nie powołał, ale przyjął wykładnię tego przepisu proponowaną przez W. Broniewicza w artykule „Prokurator w cywilnym postępowaniu kasacyjnym” (Prokuratura i Prawo 1997 nr 9, s. 14), że prokurator (który nie uczestniczył w postępowaniu apelacyjnym, bo taki warunek zawierał art. 392 § 2 k.p.c.), wstępując do postępowania, powinien, jednocześnie albo w ciągu tygodnia od wstąpienia, zgłosić żądanie doręczenia mu orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem (art. 60 § 2 zdanie drugie k.p.c.). W razie późniejszego zgłoszenia żądanie takie podlegałoby odrzuceniu jako zgłoszone po upływie przepisane terminu. Pogląd ten stracił na znaczeniu wobec skreślenia art. 392 § 2 k.p.c. we wskazanej nowelizacji Kodeksu oraz braku podobnej regulacji w nowym stanie prawnym. Aktualny jest natomiast utrwalony w orzecznictwie pogląd, że przewidziany w art. 393⁴ k.p.c. miesięczny termin do wniesienia kasacji należy liczyć od dokonanego w sposób prawidłowy doręczenia orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 387 § 3 k.p.c.). Jeżeli strona nie zażądała doręczenia jej orzeczenia z uzasadnieniem w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, kasacja jest niedopuszczalna (por. postanowienie z dnia 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNAPiUS 1997 nr 14, poz. 254; postanowienie z dnia 29 kwietnia 1997 r., II UZ 19/97, OSNAPiUS 1998 nr 4, poz. 137; postanowienie z dnia 2 czerwca 1997 r., I PKN 136/97, OSNAPiUS 1998 nr 2, poz. 44; postanowienie z dnia 25 listopada 1997 r., I PZ 39/97, OSNAPiUS 1998 nr 18, poz. 545; postanowienie z dnia 29 sierpnia 2000 r., I CKN 713/00, OSNC 2001 nr 2, poz. 28; postanowienie z dnia 15 września 2000 r., I PKN 406/00, OSNAPiUS 2002 nr 8, poz. 190 i wskazane przez Sąd drugiej instancji postanowienie z dnia 30 stycznia 1998 r., III CKU 106/97, Prokuratura i Prawo 1998 nr 6, s. 30). Warunek ten dotyczy także prokuratora wstępującego do sprawy, gdyż zgodnie z art. 60 § 2 k.p.c. może on zaskarżyć każde orzeczenie sądowe, od którego służy środek odwoławczy, ale wiąże go terminy do zaskarżenia ustanowione dla stron. W obecnym stanie prawnym prokurator, który nie brał udziału w postępowaniu, aby skutecznie złożyć kasację musi, albo samodzielnie w terminie z art. 387 § 3 k.p.c. zażądać doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem i następnie wnieść kasację w terminie z art. 393⁴ § 1 k.p.c., albo musi wnieść kasację z zachowaniem tego terminu liczonego od doręczenia orzeczenia stronie, która tego zażądała z zachowaniem terminu z art. 387 § 3 k.p.c.

Prokurator, który nie brał udziału w postępowaniu nie może więc wnieść skutecznie kasacji wtedy, gdy nie żądał doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem (art. 387 § 3 k.p.c.) i nie uczyniła tego strona, na rzecz której ma być wniesiona kasacja. W rozpatrywanej sprawie powodowie, na rzecz których kasację wniósł Prokurator Apelacyjny, złożyli wnioski z zachowaniem warunków z art. 387 § 3 k.p.c., a kasacja prokuratora została wniesiona z zachowaniem terminu z art. 393⁴ § 1 k.p.c., liczonego od doręczenia wyroku z uzasadnieniem powodom. Nie było więc podstaw do odrzucenia kasacji ze względu na przekroczenie terminu do jej wniesienia lub niezachowanie warunku uprzedniego żądania doręczenia odpisu wyroku Sądu drugiej instancji.

Zażalenie nie jest jednak zasadne, gdyż wystąpiła druga ze wskazanych przez Sąd przyczyn niedopuszczalności kasacji. Przepis art. 393³ § 1 k.p.c. wyraźnie określa w czterech oddzielnych punktach warunki jakim powinna odpowiadać kasacja. Powinna ona w szczególności zawierać przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.), co jest warunkiem wyraźnie odmiennym od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 393³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Sąd drugiej instancji jest zobowiązany do zbadania spełnienia przez kasację tych warunków, a w przypadku stwierdzenia takich nieusuwalnych braków kasacji jest zobowiązany do jej odrzucenia z mocy art. 393⁵ k.p.c. Orzekanie przez sąd drugiej instancji w przedmiocie dopuszczalności kasacji nie oznacza poddania jego osądowi kwestii merytorycznej zasadności kasacji. Nie dotyczy ono też poddania pod osąd sądu drugiej instancji kwestii odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania. Oczywiście jest, że odmowa przyjęcia kasacji jest zastrzeżona wyłącznie dla Sądu Najwyższego (art. 393⁷ § 1 w związku z art. 393 k.p.c.). Sąd drugiej instancji słusznie ocenił, że kasacja strony pozwanej nie spełnia wymagania z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. Kasacja Prokuratora Apelacyjnego nie wskazuje żadnych okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, gdyż zawiera jedynie wskazanie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie. Odwołanie się w zażaleniu do uzasadnienia podstaw kasacyjnych (a takie w istocie są jego wywody) nie oznacza spełnienia obowiązku określonego w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. (postanowienie z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52). Wbrew twierdzeniom skarżącego nie chodzi więc o sytuację, gdy okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji zostały wskazane, a

tylko są niewystarczające do rozpoznania kasacji (taka ocena mogłaby być dokonana tylko przez Sąd Najwyższy w ramach przedsądu z art. 393⁷ § 1 w związku z art. 393 k.p.c.), ale o sytuację, gdy w ogóle ich nie wskazano, a więc nie spełniono wymagania z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. Jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie jest spełniony, choćby dały się one wywieść z uzasadnienia kasacji (postanowienie z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156; postanowienie z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001 nr 10, poz. 157; postanowienie z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11). Brak przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji jest jej istotną wadą i wyklucza uzupełnienie tego braku, czyniąc kasację niedopuszczalną (postanowienie z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 51). Podlega ona odrzuceniu, o czym na podstawie art. 393⁵ k.p.c. orzeka sąd drugiej instancji. Podniesiony przez skarżącego argument, że niektóre uchybienia proceduralne nigdy nie mogą uzasadniać rozpoznania kasacji (co zresztą nie jest zasadne) jest nieadekwatny do przedmiotu zaskarżonego postanowienia. Nie dotyczy ono bowiem odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania, lecz jej niedopuszczalności ze względu na niewskazanie okoliczności uzasadniających jej przyjęcie. Argument ten zresztą nie dotyczy wykładni, czy zastosowania przepisu, ale jego treści sformułowanej przez ustawodawcę, gdyż w istocie kwestionuje on racjonalność (zasadność) regulacji art. 393 k.p.c.

Z tych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 w związku z art. 393¹⁸ § 3 i art. 397 § 2 k.p.c.

=====